

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОФТАЛЬМОЛОГІЯ З ОЦІНКОЮ
РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Лабораторна діагностика»
Спеціальності «224 Технології медичної діагностики та лікування»
Галузі знань «22 Охорона здоров'я»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

ЛИТВИНЕНКО

Ганна
Леонідівна

доцент
кафедри
клінічної
лабораторної
діагностики,
мікробіології
та біологічної
хімії, доцент

Litvinenko.79anna@gmail.com

<https://biochem.nuph.edu.ua/litvinenko-ganna-leonidivna/>

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної лабораторної діагностики, мікробіології та біологічної хімії.
- 2. Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Куликівська, 12, 2-й поверх, т. 057-706-30-73.
- 3. Веб-сайт кафедри:** <https://biochem.nuph.edu.ua/>
- 4. Консультації :** відбуваються згідно графіка консультацій викладачами кафедри on-line на платформі ZOOM.
- 5. Анотація освітнього компонента:** навчальна дисципліна «Офтальмологія з оцінкою результатів досліджень» є основною дисципліною для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування, ОПП «Лабораторна діагностика». Підсумковий контроль – семестровий залік.
- 6. Мета викладання освітнього компонента:** «Офтальмологія з оцінкою результатів досліджень» є опанування здобувачами вищої освіти необхідних знань та вмінь, а також дій, для оволодіння етикодеонтологічними основами охорони зору у дорослому віці, на основі вивчення вікової анатомії, фізіології органу зору, етіології та патогенезу захворювань, їх класифікацій, особливостей клінічної картини.
- 7. Компетентності відповідно до освітньої програми:**
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):
 - ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.
 - ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 - ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 - ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 - ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.**Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

- **ФК 2.** Здатність здійснювати збір та верифікацію даних, прийом та обробку зразків згідно з протоколами.
- **ФК 3.** Здатність проводити аналіз зразків та здійснювати валідацію результатів згідно з існуючими протоколами.
- **ФК 5.** Здатність інтерпретувати результати на основі наукового знання, розуміючи взаємозв'язок між результатами аналізу, діагнозом, клінічною інформацією та лікуванням, та представляти і повідомляти результати належним чином та документувати конфіденційні дані.
- **ФК 7.** Здатність застосовувати навички критичного мислення для конструктивного розв'язання проблем.
- **ФК 10.** Здатність компетентно та професійно взаємодіяти з пацієнтами, колегами, медичними працівниками, іншими фахівцями, застосовуючи різні методи комунікації.
- **ФК 13.** Здатність комбінувати поєднання різних технологічних прийомів лабораторних досліджень для вирішення професійних завдань.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

- **ПРН 1.** Проводити підготовку оснащення робочого місця та особисту підготовку до проведення лабораторних досліджень, з дотриманням норм безпеки та персонального захисту, забезпечувати підготовку до дослідження зразків різного походження та їх зберігання.
- **ПРН 12.** Виконувати загальноклінічні, гематологічні дослідження, інтерпретувати результати з урахуванням нормальних та критичних значень, обмежень методу дослідження, клінічних та інших лабораторних показників, виявлення неправдоподібних результатів.

9. Статус освітнього компонента: вибіркова.

10. Пререквізити освітнього компонента: «Деонтологія та догляд за хворими», «Анатомія та фізіологія», «Внутрішня медицина», «Отоларінгологія», «Неврологія».

11. Обсяг освітнього компонента: 4 кредити ЕКТС (120 годин): 120 години аудиторних занять, з них – 10 год. лекцій, 32 год. практичних занять; 78 год. самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, відео- матеріали;
- *репродуктивний метод:* традиційні практичні заняття;
- *проблемне викладання:* Case-based learning – метод кейсів;
- *дослідницький метод:* Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей на конференції, наукових статей.

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1. Хвороби рухового апарата ока, хвороби кон'юнктиви ока, хвороби рогівки та склери ока.

Тема 1. Офтальмологія, як навчальна дисципліна. Історія розвитку офтальмології. Анатомо топографічні особливості органу зору. Організація офтальмологічної допомоги в Україні. Анатомічна будова органу зору: очне яблуко, його оболонки, вміст очного яблука, придатки ока; зв'язок ока з організмом у цілому. Функції органу зору. Оптична система ока.

Визначення гостроти зору. Визначення гостроти зору за таблицями Головіна—Сивцева, Орлової, Шевальова. Визначення периферичного зору. Визначення кольору сприйняття, поля зору. Визначення кольоровідчуття за таблицями Рабкіна. Дослідження характеру зору за допомогою кольоротесту. Визначення бінокулярного зору.

Тема 2. Особливості рефракції та акомодції у дорослому віці. Косоокість. Захворювання повік, слізних органів та орбіти. Фізична та клінічна рефракція. Види клінічної рефракції: еметропія, міопія (короткозорість), гіперметропія (далекозорість), астигматизм. Визначення видів косоокості. Визначення кута косоокості за методом Гіршберга. Співдружнтя та паралітична косоокість. Огляд хворих з патологією м'язового апарата ока та орбіти. Ознайомлення з апаратурою для лікування амбліопії та косоокості.

Хвороби слезової залози, слезових шляхів: діагностика, клінічні ознаки, лікування, профілактика, догляд за хворими. Види дакриїциститів, діагностика, клінічна картина й лікування. Гостре запалення слезової залози: етіологія, клінічні симптоми, догляд за хворими

Анатомо-фізіологічні особливості повік, слезових органів. Запальний і незапальний набряк повік, крововилив: етіологія, ознаки, догляд за хворими. Види блефаритів (простий, лусочковий і виразковий блефарит), етіологія, клінічні прояви, профілактика, догляд за хворими. Ячмінь: клінічні прояви, лікування, профілактика, догляд. Халазіон: клінічні ознаки, лікувальні процедури, догляд, Блефароспазм, лагофтальм.

Хвороби захисного апарату ока (повік і слезових органів), птоз.

Тема 3. Особливості захворювань кон'юнктиви. Трахома. Анатомо-фізіологічні особливості кон'юнктиви. Види кон'юнктивітів. Гострий бактеріальний кон'юнктивіт: стафілококовий, пневмококовий, дифтерійний, вірусний, гонобленорея новонароджених. Діагностика, симптоматика, догляд за хворими, епідеміологія. Особливості перебігу, догляд за хворими з вірусними кон'юнктивітами.

Алергійний кон'юнктивіт (скрофульозний, медикаментозний, весняний): симптоми, догляд за хворими. Хронічні кон'юнктивіти: роль професійних факторів і загальних хвороб у їх виникненні, клінічні ознаки, профілактика. Трахома: етіологія, епідеміологія, особливості клінічного перебігу, ускладнення, наслідки.

Тема 4. Особливості захворювань рогівки, склери. Анатомо-фізіологічні особливості рогівки та склери. Види кератитів. Загальна симптоматика кератитів. Екзогенний кератит, етіологія, зв'язок із загальними захворюваннями організму, клінічні ознаки, догляд за хворими. Поверхневий кератит: скрофульозний, герпетичний та повзуча виразка рогівки. Етіологія, клінічні особливості перебігу, ускладнення, наслідки. Глибокий кератит (туберкульозний, сифілітичний), клінічна картина, ускладнення, наслідки. Медикаментозне та хірургічне лікування рубців рогівки (кератопластика).

Змістовий модуль 2. Особливості захворювань судинної оболонки та кришталика.

Тема 5. Хвороби судинної оболонки. Анатомо-фізіологічні особливості судинної оболонки. Гострий ірит, іридоцикліт: клінічні ознаки, наслідки, заходи щодо профілактики ускладнень (вторинна глаукома). Невідкладна медична допомога, догляд за хворими.

Тема 6. Хвороби кришталика. Анатомо-фізіологічні особливості кришталика. Вивихи та підвивихи кришталика. Катаракти: природжені та набуті. Форми природженої катаракти та методи її лікування. Ознаки старечої катаракти, стадії її розвитку. Догляд за хворими до операції і після неї. Афекія. Помутніння склистого тіла запального і дегенеративного характеру. Клінічні ознаки, профілактика.

Тема 7. Глаукома. Дренажна система ока, гідродинаміку внутрішньоочної рідини та внутрішньоочний тиск. Етіологія глаукоми. Глаукома як одна з причин сліпоти. Природжена глаукома: її ознаки, лікування. Вторинна глаукома, зв'язок з основними захворюваннями організму. Класифікація первинної глаукоми: за формою (закритокутова, відкритокутова, змішана); за стадією (I, II, III, IV); за станом внутрішньоочного тиску (a, b, c); за динамікою

зорових функцій (стабілізована, нестабілізована). Підозра на глаукому. Гострий напад глаукоми. Диференційна діагностика гострого нападу глаукоми й гострого іридоцикліту. Диспансеризація хворих на глаукому, роль профілактичних оглядів у ранній діагностиці глаукоми

Тема 8. Травми органа зору. Надання невідкладної допомоги в разі поверхневих ушкоджень переднього відділу ока. Діагностика проникного поранення ока. Надання першої допомоги при проникних пораненнях ока. Профілактика розвитку вторинної інфекції. Тактика здобувачів вищої освіти при опікових ураженнях органа зору.

Семестровий залік з модуля 2 «Офтальмологія з оцінкою результатів досліджень».

13. Види та форми контролю:

Поточний контроль:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модуля 2).

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: **семестровий залік.**

Умови допуску до семестрового контролю:

поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1 та 2, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:

Номер теми освітнього компонента	Максимальна кількість балів за тему	Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт	Види робіт, за які здобувач отримує бали
Змістовий модуль 1			
Тема 1.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 2.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 3.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 4.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Змістовий модуль 2			

Тема 5.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 6.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 7.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
Тема 8.	7	3	тестування
		2	усна відповідь
		2	вирішення ситуаційних завдань
Тема 8.	11	11	написання рефератів (презентації)
Всього балів за модуль:		60	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з теми 3 освітнього компонента може зараховуватись проходження онлайн-курсу на платформі Coursera (онлайн-курс «Clinical Epidemiology», <https://www.coursera.org/learn/clinical-epidemiology>) (за наявності відповідного документу про його закінчення, надання копії викладачу).

Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
тестування	21
відповіді на теоретичні питання	14
вирішення ситуаційних завдань	14
написання реферату (презентацій)	11
<i>Всього балів:</i>	<i>60</i>

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>		
тестування	12	20
відповіді на теоретичні питання	8	
<i>Змістовий модуль 2</i>		
тестування	12	20
вирішення розрахункових завдань	8	
<i>Всього балів за контроль змістових модулів:</i>		<i>40</i>

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 11 балів - написання реферату чи презентації, 8 балів – вирішення ситуаційних завдань

під час контролю змістового модуля: білети до змістового модуля включають теоретичні питання та тестові завдання з тем 1-8.

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до

ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітньої компоненти можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	1. Офтальмологія: підручник (ВНЗ І—ІІІ р.а.) / Жабоедов Г.Д., Скрипник Р.Л., Кіча О.А. та ін. // Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2022. – 128 с. 2. Безкоровайна І. М., Ряднова В. В., Воскресенська Л. К. Офтальмологія : Навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів ІІІ–ІV рівнів акредитації. – Полтава : Дивосвіт, 2012. – 248 с. 3. Лекішвілі С. Е. Практична офтальмологія : навч. посіб. / С. Е. Лекішвілі. – Суми : Сумський державний університет, 2015. – 234 с. 3. Ophthalmology: textbook — 2nd edition / Vitovska O.P., Bezditko P.A., Bezkorovayna I.M. et al.// Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2020 - 648с. 4. Підручник для лікарів та лікарів інтернів сімейної медицини / Бездітко П.А., Панченко М.В. та ін. // Харків, 2012. – 245 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Актуальні питання офтальмології у практиці сімейного лікаря / Вороненко Ю. В., Шекера О. Г., Риков С. О. // Видавництво: Заславський ВД, 2020. – 242 с. 2. Clinical OCT Angiography Atlas - ОКТ-ангиография. Клинический атлас / Marco Rispoli, Bruno Lumbroso // Видавництво: Jay Pee Brothers, 2021. – 190 с. 3. Клінічні випадки з педіатричної офтальмології / Боброва Н.Ф. // Видавництво: Одеса, 2023. – 214 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. http://www.library@nuph.edu.ua – бібліотека Харківського національного фармацевтичного університету. 2. https://moz.gov.ua/nakazi-moz - Накази Міністерства охорони здоров'я України. 3. http://www.kh.med.bibc@ukr.net – Харківська державна медична бібліотека. 4. www.emed.org.ua – медична література.
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/index.php?categoryid=618

17. Технічне й програмне забезпечення освітнього компонента:

Технічне забезпечення – комп'ютер, відеокамера, мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat rider, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE.